

Прилог 11.1.

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ ВИСОКЕ ПЕДАГОШКЕ ШКОЛЕ У ВРШЦУ

Напомена:

Висока струковна васпитачка школа је институција која се актима која се достављају Комисији за акредитацију тек пројектује. Овде ће бити дато оно што је у претходном периоду урађено у оквиру Више школе за образовање васпитача која треба да прерасте у Високу струковну васпитачку школу.

Основни подаци :

Висока струковна васпитачка школа
Омладински трг бр. 1, Вршац,
ПИБ 100913781,
Матични број: 08038830,
тел/ фах: 013 831628; 830 024,
e-mail: vsvasbiblioteka@hemo.net
vsvassekretar@hemo.net

Оснивање високошколске установе:

1. Вишу школу за образовање васпитача о којој тренутно дајемо податке и из које планирамо да израсте Висока педагошка школа основало је Министарство просвете и спорта РС (Сл. гл. РС 49/93., од 1. јула 1993. године).
2. Промене у оснивачким правима текле су следећим редом:
 - 1853/4. шк. год. Основана је Немачка учитељска школа;
 - 1921. године – Учитељска школа;
 - 1973. године - Педагошка академија;
 - 1993. године – Виша школа за образовање васпитача;
 - 1998. године – Наставно одељење Учитељског факултета из Београда;
 - 2004. године – Учитељски факултет (основан од стране Скупштине АП Војводине, који није у функцији).

Власничка структура: државна

Досадашњи упис у регистре

- број и датум решења о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности издатог од стране Министарства надлежног за високо образовање: Сл.гл. 49/93- објављен Закон о оснивању учитељских факултета и о промени делатности педагошких академија и виших школа
- Решење о оснивању Наставног одељења Учитељског факултета у Вршцу, Сл. гл. РС, бр. 36, од 6. августа 1999. год.;
- број и датум решења о испуњености услова просторних, техничких и кадровских за почетак рада Учитељског факултета у Вршцу, бр. 106-022-00046/2002-02, од 31. јула 2002. год., Покрајински секретаријат за образовање и културу Нови Сад;
- Одлука о оснивању Учитељског факултета у Вршцу, Сл. лист АП Војводине, бр. 5, од 8. априла 2004. год.

Делатности високошколске установе

- научно поље: друштвено-хуманистичке науке;
- научне области;
- уже научне области.

Орган пословођења

Проф. др Грозданка Гојков, директор
013/831-628, 830-024
vsvassekretar@hemo.net

Лице задужено за квалитет: мр Александар Стојановић

Студијски програм и трајање:

1. Дипломирани струковни васпитач деце предшколског узраста (на српском и румунском наставном језику) – основне струковне студије

Виша школа је, као претходница институције за коју се тражи акредитација, направила документ којим се регулише политика обезбеђивања квалитета. Овај документ је усвојен од стране Управног одбора и доступан је јавности путем web странице www.uskolavrsac.edu.yu и огласне табле. На овом месту даће се неколико момената на којима се досада радило узимајући у обзир стандарде самовредновања и оцењивања квалитета високошколских установа.

Стандард 1: Стратегија обезбеђивања квалитета

Виша школа за образовање васпитача, као претходница институције за коју се кандидујемо, дакле, Високе струковне васпитачке школе, усвојила је Стратегију обезбеђивања квалитета која је на претходно датом сајту доступна јавности и овим трасирала пут у овој области и оно што је до сада чињено на други начин уобличио, озваничила и сматра својом будућом стратегијом. Опредељења из ове стратегије, која су саставни део докумената за акредитацију, налазе се у прилогу. Они се односе на стандарде који су утврђени Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа. Поменимо овде само следеће: стратегију је усвојио орган управљања садашње установе, дакле, Више школе (Управни одбор Школе), иако се сматра да има места да се она допуњује и мења након акредитације Високе струковне васпитачке школе и након уочених потреба за корекцијама по самоевалуацијама.

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета

Основни стандарди квалитета дати су у документу "Политика обезбеђења квалитета", као и поступци којима ће се настојати обезбедити квалитет ових стандарда (дато у прилогу). Овде ће се само неки од њих акцентовати.

Висока струковна васпитачка школа обезбеђује услове за ефикасно и квалитетно студирање на српском и румунском језику за позив васпитача у предшколским установама на струковним студијама. У овом смислу, стара се о квалитету наставног плана и програма, педагошкој одговорности професора и сарадника у раду са студентима, као и о условима неопходним за остваривање наставног плана и програма. Један од посебно значајних услова су компетенције наставног и сарадничког кадра, те ће се о томе, као и о истраживачком раду институције, односно њених наставника, посебно водити рачуна.

Комисија за обезбеђивање квалитета донела је основне смернице за Стандарде и поступке и учиниће их јавно доступним наставницима и студентима Високе струковне васпитачке школе. Неки од елемената односе се на следеће:

Висока струковна васпитачка школа и носиоци послова у њој, њени наставници и сарадници вреднују се:

- сумом научне компетентности;
- бројем и врстом научних пројеката (локални, регионални, међународни) у којима наставници и сарадници учествују;
- бројем и врстом пројеката којима Висока струковна васпитачка школа руководи;
- бројем и врстом научних симпозијума (стручних и научних скупова) које ова институција организује;
- нивоом међународне размене студената, наставника и сарадника;
- бројем и врстом научних и стручних публикација које објављује;

- чланством њених наставника у међународним и националним научним друштвима и академијама;
- бројем и врстом научних признања и сл.

Ово су, дакле, били неки од стандарда, а поступци којима би се доприносило њиховом остаривању односе се на:

- обезбеђивање услова за усавршавање наставника и сарадника (набавка литературе на страном језику, могућност да се презентују налази истраживања на научним скуповима у земљи и иностранству, могућност да се преко Интернета уђе у друге библиотеке и дође до адекватних наслова...;
- истраживачки рад и укључивање у истраживачке пројекте. Из Извештаја о раду Школе за прошлу школску годину види се да се о овоме и до сада озбиљно водило рачуна (Извештај је у прилогу),
- организовање научних скупова у самој институцији (организовано је 12 округлих столова на тему даровитости, неки од њих били су и међународни и објављивани су билингвални зборници са ових скупова...; учешће у пројектима је, такође, дато у Извештају о раду за протеклу школску годину, који је у прилогу...;
- самовредновање и вредновање од стране студената наставникове педагошке способности и сл. (подаци у прилогу).

Планира се да поменуте стандарде усвоји Наставно-научно веће Високе струковне васпитачке школе у Вршцу, те да га, након тога, ова институција стави на сајт, огласну таблу и на други начин учини приступачним студентима и наставницима, односно сарадницима.

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Питања обезбеђења квалитета дефинисана су оквирно у стратегији обезбеђења квалитета, тј. у документу под насловом " Политика обезбеђивања квалитета", који је у прилогу, а нека од њих дефинисана су и статутом Високе струковне васпитачке школе, тј. у предлогу статута, који се, такође, даје у прилогу. У организациону структуру институције уткано је и ово питање. Статутом је у оквиру послова и задатака наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и комисије за обезбеђивање квалитета одређено и доношење и спровођење стратегије, стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета. Студенти су, као посебно заинтересовани актери педагошког рада ове институције укључени у рад комисије за обезбеђивање квалитета, поред наставника и сарадника, као и ненаставног особља. Очекује се, дакле, да би у будућој Високој струковној васпитачкој школи овај стандард имао основа за потпуно остварење.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

- О овом стандарду водило се рачуна при изради наставног плана и програма за будућу Високу струковну васпитачку школу. Досадашњи рад на праћењу квалитета студијског програма односио се на:
 - редовну анализу савремености наставних садржаја,
 - евентуално њихово дуплирање у појединим предметима,
 - ниво захтева од појединих професора, у смислу броја консултоване литературе, процента пролазности и средњих оцена; и
 - оцена од стране институција у којима су се дипломирани студенти запошљавали.
- Ово су, свакако, неки од елемената који ни у будуће не би могли бити занемарени, али им се додају и следећи:

Стално освртање на:

- испуњавање циљева институције, односно њихову усклађеност са студијским програмима и пратећом дидактичком апаратуром истих,

- усаглашеност односа опште-академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина,
- оптерећење студената мерено ЕСПБ,
- ниво стручности на крају студија,
- могућност запошљавања,
- оцене студената у току и након завршених студија и сл.

Комисија за праћење квалитета уградиће ове и друге елементе у систем праћења којим би требало да се иде ка подизању квалитета студија на Високој струковној васпитачкој школи.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса праћен је периодично, на крају семестара, тако што су шефови катедара анализирали оствареност планираних часова према наставном плану, као и настојања професора да се студенти што више укључе у наставни процес, односе циљева и ефеката наставе и сл.

Распоред наставе и вежби није сасвим прилагођен потребама студената, између осталог зато што су и њихове потребе различите (неки раније долазе због превоза, некима одговарају паузе због термина за ручак, другима више одговара да је без пауза и сл.). О овоме ће се убудуће више водити рачуна.

Интерактивност у настави сагледавала се из угла испуњености захтева да се студентима дају задаци за критичке анализе, компарације и сл., након предавања, те да се они покушају опробати и у трагању за практичним примерима за појмове о којима је у настави било речи. Интерактивна настава није нешто што бисмо могли рећи да је остварено на жељеном нивоу. Постоје предмети у којима су студенти више активни, те уз мању асистенцију професора могу доста да се укључе не само на вежбама, него и у оквиру предавања да више питају, дискутују и сл., али то, углавном, закључено је, зависи од нивоа познавања садржаја који се обрађује. Узроци слабе интеракције виде се и у претходним навикама студената да се превасходно усмере ка фактографији и меморисању. Учење учења је нешто што би, на жалост, многи од њих још требало да усавршавају. И то је оцењено кроз анализе као један од значајних задатака у наредном периоду. Читаоцу предлога наставних програма у Књизи наставног плана и програма (прилог) неће промаћи да се у прелогу овога документа о овоме водило рачуна.

Значајно је поменути да су нивои захтева били доста високи. О овоме се редовно расправљало на седницама Наставног већа. Средња оцена Школе се годинама креће око 7. У протеклој школској години била је 6,98, а пре тога 6,93. Критеријум оцењивања био је, дакле, непромењен и по нашој оцени доста строг. Али, чињеница да годишње дипломира око 60 студената и да је просек студија три године говори о томе да су студенти и професори, ипак, успешно савладавали постављене задатке.

О педагошким способностима наставника и другим својствима значајним за квалитет наставног процеса било је већ речи у кратком приказу налаза експлоративног истраживања, који је дат код стандарда 14 (Систематско праћење и периодична процена квалитета).

Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког и стручног рада

У Извештају о раду Школе у претходној години дати су подаци о укључености ове институције у научно-истраживачки рад, као што је и у Програму рада Више школе наведено у којим је пројектима Школа укључена, односно које она организује, а и у којима учествују њени наставници и сарадници (прилог), а и у Књизи наставног плана и програма Високе струковне школе даје се преглед истог питања. Чињеница да су професори објавили 41 наслов (монографије, уџбеници, студије, рецензије и сл.) и да су учествовали на 33 научна скупа у земљи и иностранству са

саопштењима у прошлој школској години, као и да је институција носилац једног локалног и једног међународног истраживања, а да је више њених професора укључено у научни пројекат одобрен од стране Министарства за науку Републике Србије говори о квалитету научно-истраживачких активности. Више од овога говоре, свакако, индекси компетентности који су дати у прилогу.

Јединство научног и образовног рада подразумева се у мери у којој наставни рад прати истраживачки, односно у којој истраживања постоје као претпоставка савремености наставног рада. Битна је констатација да су пројекти истраживања, односно њихове теме у функцији мисије установе, тј. усклађени са стратешким циљем установе. Ово се види већ из наслова истраживачких пројеката, као и монографија, уџбеника и других објављених студија, као и тема којима су се професори бавили на научним скуповима. О овоме се води рачуна и на Наставном већу, а пре тога се расправља на катедрама о овим аспектима научноистраживачког рада.

Наслови издавачке делатности уклапају се у претходну констатацију. Од када се Школа бави издавачком делатношћу (десетак година), издато је 106 наслова. Ово су стремљења и дугорочна оријентација Високе педагошке школе.

Подстицање младих и њихово укључивање у научно истраживачке активности види се из чињенице да се пред одбраном доктората налази три кандидата, а да су три у поступку одбране магистарских радова. Неки од њих били су учесници европских или светских конференција о даровитима .

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Ангажовање на обезбеђивању овог стандарда било је до сада утврђено законом, што се и убудуће планира. Брига о квалитету наставника, односно педагошког рада Високе струковне васпитачке школе требала би да «баци» ново светло на овај аспект рада, дакле, поред прописане процедуре и услова за избор подразумева се и даље перманентно стварање услова за њихово напредовање у стручном и научном погледу, а ово је још један од садржаја праћења квалитета ове будуће установе. Но, досадашњи напори у овом смислу говоре о смеру којим смо већ ишли и о тенденцијама ка којима се упућујемо. Издвајамо учешће наставника у пројекту "Глобализација и метатеоријске концепције педагошке методологије", који је у програму Министарства за науку и заштиту животне средине за период 2005-2010. године. Руководилац пројекта је проф. др Грозданка Гојков, а са Више школе учествују још проф. др Аурел Божин и проф. др Адријан Негру, као и проф. др Радован Грандић, који је повремено за неке од тема из опште педагогије био гостујући професор на Вишој школи. Сматрамо значајним да квалитету наставника и сарадника доприноси и укљученост у пројекат чији је носилац Виша школа (аутор пројекта је угледно име у области даровитих проф. др Босилка Ђорђевић). Наслов пројекта је «Даровити и одрасли». У овај пројекат је укључен већи број професора. Тематика даровитих је као дугогодишња преокупација ове институције сада већ трећи пут акредитована у виду семинара за наставнике, учитеље и васпитаче од стране Министарства за просвету. До сада је организовано десетине семинара широм Србије и било је укључено око 500 наставника, педагога, психолога, учитеља и васпитача. Семинари по овом пројекту актуелни су и у току ове школске године. Исту област пројектовали смо и за сарадњу са суседном Румунијом, тј. у оквиру пројекта за регионално повезивање које је себи поставила Европа. Одобрен нам је велики пројекат за усавршавање наставника, учитеља и васпитача из Румуније и Србије (Срба и Румуна) на тему: GIFTED CHILDREN AND RELEVANT ADULTS IN THE REGION OF SOUTH BANAT AND TIMISH (Даровита деца и релевантни одрасли у региону јужног Баната и Тимиша). Реч је о суседском програму који подржава Европска агенција за реконструкцију Балкана у сарадњи са Министарством за економске односе са иностранством. Семинар ће обухватити учеснике из Темишвара (Румунија) и из наше земље. Значајним сматрамо и рад на пројекту који је финансирао Покрајински секретаријат за образовање и културу, чији је наслов "Компетенције будућих учитеља и васпитача". У протеклој школској години објављена је монографска студија под овим насловом. Ово су само неке од активности којима се презентује квалитет рада наставника, односно њихово настојање да себе што боље припреме за оно што их у раду са студентима очекује. Свакако да о њиховом квалитету најбоље говоре сами студенти, тј. њихова спремност за педагошки рад са децом.

Стандард 8: Квалитет студената

Селекцијом студената приликом уписа на студије настојао се до сада, а тако би требало бити и на будућој Високој струковној васпитачкој школи, обезбеђивати квалитет студената. Конкурс за упис студената објављиван је јавно, а значајан елемент је провера способности (говорних, музичких, физичких). Конкурс за испит, дакле, услови за упис дати су као прилог овом документу.

О квалитету који се може дати проценом говори и Извештај о раду за протеклу школску годину. На седницама Наставног већа ово је питање често на дневном реду, а један од значајних закључака могло би бити запажање да се примећује тренд да се на студије уписују све бољи кандидати (претежно врло добри и одлични ученици). Највећи број је завршио гимназију, музичку, балетску, медицинску, а има их и из школе унутрашњих послова, економске, хемијске и других школа.

Овде је значајна чињеница да се на овим студијама види практична оспособљеност студената за рад. Испити из методичких предмета састоје се из практичних предавања, на којима се види оспособљеност студента за самосталан рад. Професори су у овим активностима, дакле, предавањима која студенти држе као вежбе и на завршном предавању заиста ментори, сарадници на припремању ових часова. Студент без одобрене припреме не може ићи на предавање. Пред децом и васпитачима у групи једнаку одговорност имају професор и студент.

Значајно је овде поменути да су нивои захтева били доста високи. О овоме се редовно расправљало на седницама Наставног већа. Средња оцена Школе се година креће око 7. У протеклој школској години била је 6,98, а пре тога 6,93. Критеријум оцењивања био је, дакле, непромењен и по нашој оцени доста строг. Распон средњих оцена креће се од 6 до 8. А ова чињеница, тј. распон, зависи и од броја студената. Код предмета као што су страни језици, где се рад одвија углавном у мањим групама, успех студената је виши, а и проценат пролазности. Значајно је да су студенти имали доста прилика за проверу (вежбе, колоквијуми, практични испити) помогла је њиховом стручном оспособљавању и релативно очекиваном трајању студија. Чињеница да годишње дипломира око 60 студената, и да је просек студија три године, говори о томе да су студенти и професори, ипак, успешно савладавали постављене задатке.

Једнакост студената у сваком погледу је подразумевана. На досадашњој Вишој школи студирали су студенти различитих нација (Румуни, Мађари, Чеси, Словаци, Русини, Бугари, а било је и студената из Румуније, Срба и Румуна).

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе и других средстава потребних за савладавање наставних садржаја одређен је правилником који регулише ову материју, а који је саставни део докумената који се прилажу за акредитацију.

До сада је на Вишој школи омогућавано студентима да набаве већи део наслова који су им били неопходни за испите. Значајно је да је добар број наслова био у библиотеци, дакле, већина уџбеника и обавезне литературе и то у више (пет до десет) примерака, тако да су до књига могли доћи и студенти који нису могли да их купе.

Библиотечки фонд има 27466 наслова стручне литературе на српском, а 6500 наслова на румунском језику. У протеклој години набављено је 220 нових наслова, а нових библиотечких јединица је 276. Око четири хиљаде наслова су поклоњене књиге у прошлој години, које нису до краја обрађене. Дакле, на располагању студентима је скоро 40000 књига.

Из извештаја о раду библиотеке, који је саставни део Извештаја о раду Више школе и део је документације за акредитацију, види се детаљније рад библиотеке. Овде издавајемо да је у протеклој школској години број новоуписаних корисника 250, а број коришћених библиотечких јединица

(књига, часописа, фотокопија и сл.) преко 5000 и ван овога 1850. Ако се са овим цифрама упореди број студената, може се закључити да су студенти користили доста литературе, те да стоје оцене о њиховој доброј припремљености за позив.

Оно што је оцењено као озбиљан недостатак је потреба за дужим радом библиотеке. Иако је садашњим распоредом уређено тако да библиотека ради, углавном, кад је фреквентност студената у Школи највећа, те да ради и суботом, како би могли и студенти који раде да дођу до књига, ипак би према стандардима будућа Висока струковна васпитачка школа требала да има библиотеку на услузи студентима целог дана.

Из извештаја о раду библиотеке, који је стигао након надзора од стране надлежне службе Матице српске из Новог Сада издваја се детаљ који говори о мотивисаности и компетентности библиотекара за подршку у библиотеци и читаоници, као и о адекватности простора. И рад библиотекара праћен је до сада два пута годишње путем извештаја, а сада и путем студентског изјашњавања. Убудуће ће на ово последње бити стављен већи акценат.

У библиотеци постоји могућност да студенти сами пишу своје радове (компјутер, штампач), као и могућност да неограничено користе Интернет (бежични).

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Управљање буџетом утврђено је Законом и статутом који се даје у прилогу. Статутом је утврђен и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља. Оцена рада ненаставне подршке дата је у извештају о вредновању од стране студената (прилог). Управљање досадашњом Вишом школом било је предмет анализа два пута годишње и део Извештаја о годишњем раду школе. У Извештају о раду за прошлу школску годину дају се неки од елемената за закључивање о овом стандарду.

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Обим и структура простора до сада су задовољавали потребе Више школе и Наставног одељења Учитељског факултета. У прилогу се даје обим и структура простора, а у Извештају о раду Више школе анализирани су хигијенски и други услови. Наглашено је питање недовољних капацитета Дома ученика и студената и то више у смислу питања исхране. Као проблем јавља се и питање правила по којима се додељују права на Дом. Убудуће би требало да се у овоме више ангажују и сами студенти.

У Школи постоји посебна информатичка лабораторија у којој се изводи настава информатике и у којој је обезбеђен приступ техничким уређајима. У прилогу бр. 10.1 и 10.2 даје се доказ о поседовању информационе технологије из кога се може видети ниво опремљености. Опрема је функционална, али ниво савремености могао би да захтева и новију опрему. О овоме би се морало водити рачуна код формирања Високе педагошке школе.

Стандард 12: Финансирање

Финансирање досадашње Више школе је било од средстава буџета, школарине, научно-истраживачког и стручног рада, као и од пројеката и уговора везаних за реализацију одређених пројеката, пре свега стручног усавршавања. Финансирање је било јавно доступно кроз извештаје о пословању и годишњи обрачун и разматрано на Управном одбору Школе. Школа је до сада била ликвидна. Остали подаци о финансирању налазе се у прилогу.

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Учешће студената у процесу вредновања установе планирано је путем комисије за вредновање квалитета, као и кроз елемент самовредновања. Резултати анкете дају се у прилогу, а овај извештај ће се разматрати на комисији за обезбеђивање квалитета и тако ће и студенти имати прилике да партиципирају у оцени квалитета и да дају предлоге за његово побољшање.

Као садржај рада комисије за обезбеђивање квалитета је разматрање оцена студијских програма у оквиру курикулума и њиховог докимолошког угла.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Према поменутој стратегији урађено је следеће:

- *самопроцењивање наставника* - наставници су на крају сваког семестра давали анонимне упитнике студентима са питањима за која су сматрали да су значајна за обезбеђивање квалитета наставног рада. Уз ово, анализирали су успех студената из предмета који предају и посећеност предавањима. На катедрама су износили уочене недостатке у организацији рада Школе, као и у потребним средствима за рад.

Након ових анализа Наставно веће закључило је да се Школа ангажује на обезбеђивању средстава за видео презентације (јер постоји само један бим пројектор). Такође је уочена потреба за корекцијом распореда часова, јер су студенти ангажовани већим делом дана, те им остаје мало времена за самосталан рад.

Посебно је истакнуто питање недостатка савремене стручне литературе на румунском језику.

Неки од закључака који су и остварени односе се на:

- формирана је Комисија за праћење квалитета (чланови Комисије дати су у документу »Стратегија обезбеђивања квалитета«, као и мере којима се настоји обезбеђивати квалитет); стратегија је усвојена,
- вршене су на крају семестара анализе квалитета педагошког рада наставника и резултата вредновања од стране студената путем извештаја катедара на Наставном већу Школе.

Садржаји вредновања и самовредновања били су следећи:

1. квалитет наставног процеса,
2. квалитет студијских програма,
3. квалитет научно-истраживачког, уметничког и стручног рада,
4. просторни и други услови итд.

Као вредно, у првом реду издвајамо схватање значаја и потребе да се установљена стратегија обезбеђења квалитета конкретизује кроз активности, мере стручних тела, те да студенти и наставници знају своје обавезе и садржаје у смислу вредновања које су прописане овим документом.

Сматра се значајним навести и неколико налаза једног експлоративног мини истраживања спроведеног у оквиру ових поступака оцењивања квалитета и самовредновања. Самовредновање је имало циљ да се на овај начин осврне на ефикасност професора из угла студената, те да из још једног угла покуша да боље сагледа проблематику вредновања професора од стране студената и самовредновања професора. Овакав приступ овом питању условљен је, поред осталог, и бројношћу отворених питања у области процене ефикасности подучавања на високом ступњу. Ово је питање већ из разговора са катедара и међу колегама стигло на странице педагошких часописа и упоредо са залажењем у његову структуру истиче се и његова сложеност. И поред академских истраживања и познатих компаративних студија, много је још питања отворених. Нека од њих односе се на:

- шта је ефикасно образовање,
- како се може дефинисати,
- како се може мерити...

За одговорима на њих трага се, а песимисти мисле да консензус, чак, и није могућ. На одговоре утиче, свакако, велики број фактора, а као најзначајнија истиче се чињеница да ефикасност поучавања укључује вишеструке перспективе. Истиче се, чак, да би методологија могла да утиче на налазе (прикази вишеструке валидности често долазе до различитих закључака, делимично и због ставова оних који интерпретирају налазе).

Проблем којим смо се у овом експлоративном истраживању бавили односио се на могућност да се дође до елемената ефикасности на високом образовању, како би се учинио покушај дефинисања универзитетске ефикасности поучавања. Интересовало нас је колико сложеност питања ефикасности подразумева вишеструкост дефиниције, или би се мултидимензионалност конструкта могла ухватити једном дефиницијом. Овом смо питању покушали да приђемо из угла ефикасности професора кроз оцене студената. Тиме смо, заправо у оквиру самовредновања направили корак даље и покушали да дођемо до одговора на питање које би имало шири и дугорочнији значај за ову проблематику.

Кратко ћемо се осврнути на методологију истраживања, како бисмо јасније могли да сагледавамо налазе. Од студената (350 будућих учитеља и васпитача) је тражено да оцене предаваче код којих су у претходном семестру имали предавања на Факултету или Вишој школи. За ово смо користили ставке о ефикасности поучавања до којих смо дошли у литератури и за које су истраживачи извештавали да су јаки корелати поучавања. Разјашњавање ставки сматрали смо неопходним пре попуне упитника како бисмо избегли грешке у давању процене, разјашњавању ставки, процедура и сл. Прихватили смо схватања, често сретана у литератури, о валидности оцена студената, односно прихватили смо налазе да студентске оцене инструкција високо корелирају са цртама личности наставника. Основни налази односе се на следеће:

1. Од 26 ставки у скали процене, регресионом анализом редуковано је 14 и дошло се до 12 предиктивних, које су оцењене као да могу да праве разлику између ефикасних и неефикасних предавача. Ове су ставке посматране кластер анализом, како би се дошло до описа предавача.
2. Оцене студената кретале су се од 1 до 5 на свим ставкама, а разлика међу средњим вредностима није велика. У просеку професори су оцењени високо на основу сећања студената, што се и очекивало обзиром да се тражило да студенти оцене оног професора за кога сматрају да је изузетно ефикасан.
3. Регресионом анализом дошло се до ставки које су као група произвеле вишеструку корелацију са глобалним мерењем. Ове су ставке објашњавале чак 67% варијансе у критеријуму ефикасности наставника. Додавање осталих ставки повећава варијансу за 1.8%, што говори да ових 6 ставки може да опише ефикасност наставника. Дискриминационом анализом упоређивали смо наставнике и дошли до варијабли које праве разлику између ефикасних и неефикасних професора. Дошло се до налаза да следеће ставке праве разлику између посматраних група:
 - вредност курса,
 - комуникација,
 - поштовање студената,
 - организација курса,
 - мотивисање студената.

Најзначајнија међу овим ставкама је "вредност курса". Најефикаснији су наставници који су мотивисали студенте да уче.

Ове су ставке даље подвргнуте кластер анализи у којој су посматрани само професори који су оцењени оценама 4 и више (N - 203) на општој ставци, дакле, најјефикаснији. Хијерархијски кластер дао је интерпретабилни низ од пет класа ефикасних предавача, дакле, дошло се до пет профила ефикасних професора, који су доста слични, али се, ипак, у извесној мери и по одређеним својствима разликују.

Ефикасан наставник оцењен је високо од студената, пре свега, по питању вредности курса, бриге за њихово напредовање и искреног поштовања. Али, високо успешни наставници нису идеални. Нису

имали високе оцене у односу на сваку од значајних варијабли. Значајно је да би и дефинисање успешног наставника ово морало да узме у обзир. Ефикасни наставници могу да надокнаде недостатке у неким областима, манифестујући изванредне способности у другима (упркос ниских оцена на једној издвојеној варијабли, могу бити оцењени као успешни, јер у осталим аспектима били су изванредни).

Уз претходне констатације значајно је поменути једно методолошко питање: колико би издвојена ставка "вредност курса" могла бити индикатор неукости студената да праве разлику између ефикасности предавача и вредности курса. Утисак је да су студенти у овом случају, пошто су оцењивали након завршеног курса, ујединили утиске и уградили их у свој суд. Ово је значајно за даље бављење овим питањима и узето у обзир код даље студентске евалуације наставника.

Поред претходног, рађено је и вредновање од стране студената према инструменту који се даје у прилогу "Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника, сарадника и ненаставног особља". Вредновање је вршено у септембру 2006. год., а организовала га је Комисија за праћење квалитета. Вреднован је рад свих наставника, дакле и предмета које они предају на Вишој васпитачкој школи. Упитници су дати професорима, а на катедрама и на Наставном већу дат је сумарни преглед, вршена је анализа и донети закључци да се снимања редовно и даље врше, те да сваки од професора трага за могућностима којима ће превазићи уочене недостатке.

Табеларни приказ налаза вредновања педагошког рада од стране студената даје се у прилогу уз овај извештај.

Поред претходних поступака за оцењивање квалитета и до сада је на Вишој школи за образовање васпитача вршено редовно праћење напредовања студената, просек њиховог студирања, просечне оцене по предметима и укупна средња оцена школе и сл. Подаци о овоме налазе се у Извештају о раду за претходну школску годину, који је саставни део докумената за акредитацију.. А у уводном делу Књиге наставног плана и програма Високе струковне васпитачке школе дат је преглед ситуације у смислу могућности за запошљавање будућих васпитача. Овакве анализе биле су вршене и до сада, дакле, тражени су подаци од Националне службе за запошљавање, а дискутовано је и са предшколским установама о компетенцијама дипломираних кандидата.

Основне оцене у претходном смислу односе се на констатације да "тржиште није загушено, те да постоје потребе за кандидатима који би се школовали на Високој струковној васпитачкој школи ". детаљна образложења и подаци дати су у Књизи наставног плана и програма., а што се компетенција тиче замерке су, углавном, биле упућене недовољном практичном сналажењу кандидата. Дакле, сматрало се да су теоријски добро упућени, али да им је потребно више вежби конкретних методичких поступака.

Годинама уназад вршена су поређена компетенција наших студената са студентима истих стручних профила из других земаља. Заједница Виших школа за образовање васпитача организовала је посете институцијама (у Европи) на којима се образују васпитачи и тамо смо се упознавали са њиховим наставним плановима и програмима, али и били присутни на практичним активностима, упоређивали наше студије са њиховим и настојали код надлежних да дођемо до дозволе за промену насатвног плана. Организован је и међународни научни скуп, са високим представницима европске уније који су радили на трансформацији образовања васпитача у Европи. Нажалост, од свега овога није било користи, тако да је овде даље о овоме излишно говорити. Поменуће се само констатација да су наши васпитачи једини у окружењу били образовани на двогодишњим студијама. Но, то ће се ево сада кориговати.

За пројектоване струковне студије на Високој струковној васпитачкој школи консултовано је, такође, више наставних планова и програма из окружења, али и шире из других европских земаља. Добијене су и две позитивне рецензије са универзитета "Аурел Влајку" из Арада и "Тибискус" из Темишвара (Румунија), који су већ своје студије усагласили са правилима Болоњске декларације (рецензије се налазе у прилозима).